

"Ve umumunda görünen mahlûkiyet, hâlıkıyeti gösterir." Mahlukiyetin halıkıyeti göstermesi nasıl olur?

Mahluk yaratılmış, **Halık** ise yaratan demektir. Yaratılmış varsa, bunu yaratan da mutlaka olacaktır. Çünkü yaratılanın olup da yaratanın olmaması illiyet (*sebep-sonuç gerekliliği*) açısından mümkün değildir.

Mesela, ortada bir **icab** yani gerçekleştirilmiş ve yerine getirilmiş bir amel ya da eylem varsa, mutlaka bu icabın bir de **mucibi**, yani o ameli ve eylemi gerçekleştireni ve yerine getireni vardır. İcab olup da mucibin olmaması mümkün değildir. Yani amel olup da ameli yapanın olmaması kabil değildir. *Tıpkı fiilin olup da failin olmaması gibi.*

"**Darp** varsa madrupta vardır.", "**Fiil** varsa failde vardır.", "**Sanat** varsa sanatkârı da vardır.", "**İcab** varsa mucib de vardır." önermeleri, hepsi tevhide işaret ediyor. Yani bu hüküm ve önermeler tesadüf ve sebepleri azleden önermelerdir.

Fiil faili, icap mucibi, darbe darbeyi yapanı, sanat sanatkârı nasıl gerekli kılıyor ise, mahluk da Halık'ı öyle gerekli kılar.